

Uluslararası sempozyum

**Osmanlı İmparatorluğu'nda ve modern Türkiye'de mimarlık alanının İtalyan aktörleri,
1780-2000**

İstanbul, İtalyan Kültür Merkezi, 8 – 9 Mart 2013

Boğaziçi Üniversitesi, 10 Mart 2013

Organizasyon komitesi:

Boğaziçi Üniversitesi, Tarih Bölümü

Dimitrie Cantemir Romen Kültür Merkezi, İstanbul

Floransa Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü

İstanbul İtalya Başkonsolosluğu

İstanbul Teknik Üniversitesi

İtalyan Kültür Merkezi, İstanbul

Napoli "Federico II" Üniversitesi, Proje Belgeleme Bölümlerarası Merkezi

Milano Politecnico, Mimarlık ve Şehircilik Çalışmaları Bölümü

Torino Politecnico, Mimarlık ve Tasarım Bölümü

Bilimsel yönetim kurulu:

Afife Batur

Cengiz Can

Vilma Fasoli

Paolo Girardelli

Ezio Godoli

Fabio Mangone

Silvana Rachieru

Giuliana Ricci

Maria Luisa Scolari

Ulisse Tramonti

Bu uluslararası sempozyum, Akdeniz ülkeleri şehirlerinde ve mimaride İtalyan katkısı hakkında uzun soluklu bir proje çerçevesinde düzenlenen dördüncü buluşmadır. Floransa Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve diğer İtalyan, Mısır, Tunus, Arnavutluk ve Fransız kültür ve akademik kurumları tarafından desteklenen önceki buluşmalar İskenderiye (2007), Tunus (2009) ve Tiran'da (2011) gerçekleşmiştir. Bu buluşmalarda, kimileri koloniyal dinamiklerin içlerinde, kimileri de uçlarında hareket eden İtalyanların bireysel hikayeleri ve katkıları açığa çıkarılmıştır. İstanbul buluşmasıyla hedefimiz, modern Türkiye'de ve Osmanlı idaresinin son dönemlerinde, şehirlerde ve bölgelerde kentsel değişime katkıda bulunan İtalyan sanatçı, yatırımcı, mühendis ve mimarlardan oluşan küçük bir diasporaya imkan veren tarihsel bağları ve ilişkileri daha derinlemesine anlamaktır.

Başlangıçta bu değişim aktörlerinin çevreleri büyük çoğunlukla mimari ve kentsel bir bakış açısıyla "osmanlı" ydılar: Çoğul bir demografik kompozisyonla, homojen bir burjuva sınıfının yokluğuyla, şehir dokusunun esnekliğiyle ve anıtsal-rezidensal mekanlar arasındaki kuvvetli bir kontrastla karakterize edilmekteydi. Coğrafya ve eğitim açısından değişik birikimlerden gelen İtalyanlar, geride bıraktıkları ortamdaki farklı olan bu mekanlara, koloniyal bir kurumun desteği ve otoritesi olmadan, sürekli yeniden tanımlanan bir modernleşme projesi içindeki rollerinin tartışıldığı bir ortamda danışman ve işbirlikçi olarak yaklaştılar. Değişik dönem ve durumlarda, bazıları sahip oldukları bilgileri, Batılı mimari formlar ve bina tiplerinin beraberinde yeni bir boyuta aktardılar. Bazıları ise mimarinin bir cins ortak dilini ("lingua franca") kullanarak ve ilginç kombinasyonlar üreterek, bölgesel kültürle diyalog halinde bulundular. Nihayetinde, içlerinden bir çoğu ise yeni bir ulusal kültürün sembolleri talep edildiğinde resmi stillerin tanımına katkıda bulundular.

Mart 2013 İstanbul toplantısında, altı değişik ülke ve farklı formasyonlardan gelen tecrübeli akademisyenler ve genç araştırmacılar şimdiye kadar yayınlanmamış materyaller ve orjinal araştırmalara dayanarak, Ankara, İzmir ve İstanbul'dan Selanik, Plovdiv ve Eflak ve Boğdan Birleşik Prensligi'ne kadar yayılan bir coğrafyada İtalyan etkisini ve katkısını tartışacaklar.

Program

8 Mart 2013, İstanbul İtalyan Kültür Merkezi

Saat 9.30-10.00 İstanbul İtalya Başkonsolosu ve İstanbul İtalyan Kültür Merkezi Müdürünün açılış konuşmaları

10.00 – 11.30, Venedik kökenleri , uluslararası gelişmeler

Oturum başkanı: Maria Luisa Scolari (İstanbul İtalyan Kültür Merkezi)

Paolo Girardelli (Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul)

Andrea Memmo'dan Alberto Blanc'a. Diploması için İtalyan mimarisinde klasisizm metamorfozları (1778-1889)

Rudolf Agstner (Avrupa ve Uluslararası İşler Federal Bakanlığı, Viyana)

Ondokuzuncu yüzyılın ortalarında Venedik Sarayı: Gaspare Fossati ve Domenico Pulgher'in katkıları

Giuliana Ricci (Milano Politecnico)

Brera Akademisi'nden, uluslararası bir aile: Morcote'li Fossati'ler

11.30 – 13.00 Osmanlı reformu: politika ve mekan

Oturum başkanı: Cengiz Can

Göksün Akyürek (Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul)

Tanzimat İstanbul'unda siyasal bir hayal, reel bir inşaat: Darülfünun ve Fossati'ler

Emiliano Bugatti (Yeditepe Üniversitesi, İstanbul)

19. yüzyıl ortasında levanten şehrinin analiz ve gelişimine Luigi Storari'nin katkısı

Ahmet Ersoy (Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul)

Kaybolmuş uyumların peşinde. Pietro Montani ve Osmanlı mimarisi

13.00 – 14.30 Öğle yemeği arası

14.30 – 16.30, İstanbul'dan Balkan'lara

Oturum başkanı: Paolo Girardelli

Alexandre Kostov (Balkan Araştırmaları Enstitüsü, Sofya)

19.yüzyılda Plovdiv'de İtalyan mimarlar

Fabio Mangone (Napoli 'Federico II' Üniversitesi)

Osmanlı İmparatorluğu'nda ve başkenti İstanbul'da Nicola Carelli'nin eserleri

Raluca Tomi (Nicolae Iorga Tarih Enstitüsü, Bükreş)

1878'e kadar Romen Prenslüklerinde İtalyan varlığı: tarihsel-kültürel perspektif

Alina Dorojan (Doktora adayı, Roma Tre Üniversitesi)

19. yüzyılın ortalarında Bükreş'de İtalyan mimarlar

17.00 – 18.30, Yaşayan bir miras olarak İtalyan mimarisi

Oturum başkanı: Ezio Godoli

Cengiz Can (Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Başkanı)

İstanbul'da İtalyan binalarının yeniden kullanımı ve restorasyonu

Afife Batur (İstanbul Teknik Üniversitesi) ve Z. Ayşe Güngör (Mimar, restoratör),

Raimondo D'Aronco için üç restorasyon projesi

Diana Barillari (Trieste Üniversitesi) ve Sebahattin Değirmençtepe (Mimar, restoratör)

Karaköy'de D'Aronco Camisi'nin yeniden inşası

9 Mart 2013, İstanbul İtalyan Kültür Merkezi

9.30 – 11.30, Kurumlar ve yatırımlar

Oturum başkanı: Afife Batur

Seda Kula Say (İstanbul Teknik Üniversitesi, Doktora adayı)

Alessandro Vallauri ve İstanbul İtalyan topluluğu için mimari eserleri

Zeynep Cebeci (Boğaziçi Üniversitesi, Doktora adayı)

Levanten şehrinde İtalyan yatırımları: Corpi ve D'Andria aileleri

Ezio Godoli (Floransa Üniversitesi)

Carlo Buscaglione'nin Türkiye projeleri ve hayata geçirdiği işler

Francesco Krecic (Friuli-Venezia Giulia Bölge Mimari ve Peyzaj Koruma Kurulu) – Diego Caltana (Napoli l'Orientale Üniversitesi)

Osmanlı Türkiye'sinde Generali Sigorta'nın gayrimenkul yatırımları

11.30 – 12.30, Ege şehirleri

Presiede: Giuliana Ricci

Vasilis Colonas (Volos Üniversitesi)

19. yüzyılın sonlarında Selanik'de İtalyan mimarlar: Vitaliano Poselli ve Pietro Arrigoni hakkında yeni bulgular

Cenk Berkant (Muğla Üniversitesi)

Mühendis Luigi Rossetti İzmir'de

12.30 – 14.30 Öğle yemeği arası

14.30 – 16.00, İmparatorluktan Cumhuriyete

Oturum başkanı: Ulisse Tramonti

Büke Uras (Bahçeşehir Üniversitesi)

Türkiye’de İtalyan mimar Edoardo De Nari’nin tekrar keşfi

Vilma Fasoli (Torino Politecnico)

Giulio Mongeri, Edoardo De Nari ve “Osmanlı İnşaat Anonim Şirketi”

Giovanna D’Amia (Milano Politecnico)

Giulio Mongeri: bir Milanolu mimarın gözünden Türkiye

16.30 – 18.30, Kemalist Türkiye ve sonrası

Oturum başkanı: Fabio Mangone

Maria Concetta Migliaccio (Napoli L’Orientale Üniversitesi)

Atatürk döneminde modernite fikirleri arasında mukayeseler: Ankara İtalya Büyükelçiliği projeleri

Milva Giacomelli (Floransa Üniversitesi)

Mustafa Kemal Atatürk Anıtkabri için düzenlenen yarışmaya İtalyan katılımı

Paola Ricco (Camerino Üniversitesi)

Türkiye’de spor mimarisi: Paolo Vietti Violi’nin katkısı

Ulisse Tramonti (Floransa Üniversitesi),

Aldo Rossi: Üsküdar meydanı için yarışma projesi (1987)

19.00 – 21.00 İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, resepsiyon

“Değişen Zamanların Mimarı. Edoardo De Nari, 1874 – 1954” sergisi ziyareti

10 Mart 2013, Boğaziçi Üniversitesi, Rektörlük Salonu

10.00 – 12.00 Yuvarlak masa

Tartışma ve sonuçlar

Sempozyum dilleri: İngilizce, İtalyanca ve Türkçe

Türkçe-İtalyanca simultane tercüme